

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

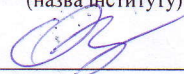
Інститут природничих наук і туризму
(назва інституту)

Екології
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІПНІТ

(назва інституту)

В. Г. Омельченко

(підпис) (прізвище та ініціали)

« 31 » 08 2021 р.

Виробнича практика

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(рівень вищої освіти)

галузь знань 10 – Природничі науки

(шифр і назва)

спеціальність 101-Екологія

(шифр і назва)

спеціалізація*

(назва)

освітньо-професійна програма Екологія

(назва)

вид дисципліни обов'язкова

обов'язкова /вибіркова

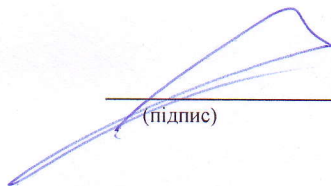
Івано-Франківськ – 2021

* за умови затвердження вченою радою ІФНТУНГ

Робоча програма дисципліни «Виробнича практика» для студентів, що навчаються за освітньо-професійною програмою на здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю «101-Екологія».

Розробник:

Завідувач кафедри екології, д.т.н., проф.
(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)

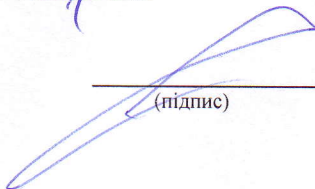
(підпис)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено на засіданні _____ Екології _____
(назва кафедри)

Протокол від «30» _____ 20 21 р. № _____.

Завідувач кафедри _____ екології _____
(назва кафедри)

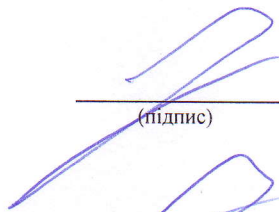

(підпис)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

Узгоджено:

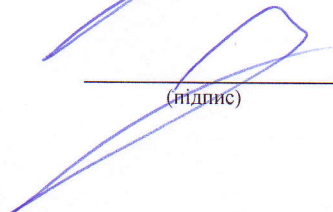
Завідувач випускової кафедри _____ екології _____
(назва кафедри)

(підпис)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

Гарант ОПП

(підпис)

Я. О. Адаменко
(прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Виробнича практика» згідно з чинним РНП, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах	
	денна форма навчання (ДФН)	заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)	семестр VI	
			денна форма навчання (ДФН)	заочна (дистанційна) форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	4,5	×	4,5	×
Кількість модулів	1	×	1	×
Загальний обсяг часу, год.	135	×	135	×
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	×	×	×	×
лекційні заняття	×	×	×	×
семінарські заняття	×	×	×	×
практичні заняття	×	×	×	×
лабораторні заняття	×	×	×	×
Самостійна робота, год., у т.ч.	135	×	135	×
виконання курсового проекту (роботи)	×	×	×	×
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	×	×	×	×
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	×	×	×	×
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	135	×	135	×
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	×	×	×	×
підготовка звітів з лабораторних робіт	×	×	×	×
підготовка до екзамену	×	×	×	×
Форма семестрового контролю	Диференційований залік	×	Диференційований залік	×

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета виробничої практики – набуття знань, вміння та готовність до безпосередньо самостійної роботи на відповідних посадах, набуття досвіду інженерно-організаційної, технологічної та дослідницько-експериментальної роботи у виробничих підрозділах підприємств.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **компетентностей**, передбачених відповідним стандартом вищої освіти України:

загальних:

- ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ЗК 02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 04. Здатність спілкування державною мовою, як усно, так і письмово.
- ЗК 06. Здатність спілкування з представниками інших професійних груп (з експертами інших галузь знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК 09. Здатність працювати в команді.
- ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

фахових:

- ФК 02. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.
- ФК 04. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.
- ФК 05. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.
- ФК 07. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.
- ФК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.
- ФК 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.
- ФК 12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.
- ФК 13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

додаткові фахові компетентності:

- ФК 14. Здатність використовувати знання наук про Землю (метеорології і кліматології, гідрології, ґрунтознавства, геології з основами геоморфології) для дослідження явищ та процесів, що відбуваються в природному середовищі.
- ФК 15. Здатність використовувати знання про біорізноманіття на всіх рівнях організації живого для оцінки стійкості екосистем.
- ФК 16. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби контролю стану атмосферного повітря, природних вод, ґрунтів та стану біоти.

Результати навчання дисципліни (проходження виробничої практики) деталізують такі програмні **результати навчання, передбачені відповідним стандартом вищої освіти України:**

- ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
- ПРН 03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- ПРН 05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
- ПРН 07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.

- ПРН 08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
- ПРН 09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- ПРН 10. Уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
- ПРН 11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.
- ПРН 13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
- ПРН 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії широкого загалу, робити презентації та повідомлення.
- ПРН 18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- ПРН 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
- ПРН 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

Додаткові програмні результати:

- ПРН 26. Володіти навичками роботи із сучасними приладами оцінки стану компонентів довкілля.
- ПРН 27. Володіти методами визначення джерел і шляхів надходження у навколишнє природне середовище шкідливих компонентів та здатність оцінити їх вплив на стан здоров'я людини та якість довкілля.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Перед відбуттям на практику студент повинен обов'язково виконати такі організаційні заходи:

- отримати інструктаж про порядок проходження практики та з охорони праці і безпеки життєдіяльності на підприємстві;
- отримати у керівника практики від університету направлення на практику згідно із наказом ректора і щоденник практики, методичні поради щодо виконання її програми;
- отримати у керівників курсових робіт та проєктів індивідуальні завдання та методичні поради щодо збирання матеріалів, для їх виконання;

Перебуваючи на базі практики, студент повинен дотримуватись установленого режиму роботи і правил внутрішнього розпорядку протягом всього періоду практики, виконувати вказівки керівника від підприємства.

Студент зобов'язаний вести щоденник, в якому щоденно записувати вивчені і вирішені питання в процесі проходження практики.

Контроль за проходженням практики проводиться керівниками практики як від університету, так і від підприємства з метою надання допомоги при виконанні програми практики та усунення недоліків при проведенні практики.

Після закінчення практики студенти захищають звіт перед комісією, призначеною завідувачем кафедри.

3.1 Зміст практики

Виробнича практика містить вивчення таких видів виробничої діяльності:

- організація природоохоронної служби на підприємстві;
- сучасний екологічний стан території та кожного компонента природного середовища;
- техногенне (антропогенне) навантаження на природні екосистеми;
- обґрунтування і план проведення природоохоронних заходів;
- еколого-економічна ефективність діяльності підприємства;
- екологічні обґрунтування при проєктуванні нових виробництв та екологічна оцінка проєктів;
- збір фактичного матеріалу для виконання звіту по виробничій практиці.

3.2 Завдання для самостійної роботи студента

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 2.

Таблиця 2 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення з виробничої практики

Шифр	Назви модулів та їх зміст	Обсяг годин		Література	
		ДФН	ЗФН	порядковий номер	розділ, підрозділ
M1	Виробнича практика	135	×		
1.1	Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з керівником практики від кафедри	5	×	3	1
2	Ознайомлення з організаційно-технологічними особливостями діяльності та структури господарюючого суб'єкта	30	×	1, 2	1
3	Аналіз екологічної звітності підприємства за останні три роки	10	×	1, 2	2
4	Вивчення обраного напрямку екологічних завдань на досліджуваному підприємстві: – ознайомлення з проектною документацією, звітами з СЕО, ОВД, ГДВ, ГДС тощо. вивчення організації екологічного документообігу за темами курсових робіт та проектів	10	×	1, 2	2-4
5	Збір матеріалів для складання курсових робіт та проектів.	20	×	3	2-4
6	Написання індивідуального завдання, узгодженого з керівником.	30	×	3	2-4
7	Оформлення звіту з практики.	30	×	3	2-4

3.3 Вимоги до написання та оформлення звіту з практики

За результатами практики студент оформляє та представляє до захисту письмовий звіт, структура якого може бути такою. Звіт з виробничої практики складається з таких розділів:

Вступ – визначаються цілі і завдання виробничої практики.

Розділ 1. Коротка характеристика досліджуваного підприємства.

Розділ 2. Аналіз стану навколишнього середовища в зоні впливу підприємства.

Розділ 3. Індивідуальне завдання. Програма практики включає виконання індивідуального завдання, яке видається студенту перед початком практики. Виконання індивідуального завдання активізує діяльність студента, підносить його ініціативу, робить проходження практики більш конкретним і спрямовує на підготовку курсових робіт та проектів.

Висновки – на підставі отриманих під час проходження виробничої практики даних, студент узагальнює результати проведеної роботи.

Список використаних джерел – треба наводити тільки ті джерела, які були опрацьовані при складанні звіту і містять теоретичне обґрунтування викладених у звіті положень.

Додатки (за необхідності) – розміщують копії первинних документів, схем, таблиці, графіки та інші матеріали, які займають більш за 1 аркуш.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна навчальна література

1) Виробнича практика екологів [Текст]: навч. посіб. / Н. О. Зоріна. – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ Факел, 2008. – 219 с.

2) Виробнича практика [Текст]: методичні рекомендації / Я. О. Адаменко – Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2018. – 25 с.

4.2 Додаткова література

3) ДСТУ 3008:2015. Звіти у сфері науки і техніки Структура та правила оформлення. [Чинний від 2017-07-01] Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 26с. (Інформація та документація).

4) ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016 1бс. (Інформація та документація).

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

5) <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>

5 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Після закінчення практики організується захист звітів по їх проходженню. Захист проводить, як правило, в умовах кафедри екології перед комісією.

Таблиця 3 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Виробнича практика»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Захист звіту з виробничої практики	100
Усього	100

Остаточне оцінювання «Виробничої практики» проводиться відповідно до вимог чинного Положення «Про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів»

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
67-74	D	задовільно
60-66	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни